

European Union
European Regional
Development Fund

CONDEREFF
Interreg Europe

RRAPK
REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA
PARDUBICKEHO KRAJE

**POLICY
BRIEF 4**

MEZINÁRODNÍ PROJEKT CONDEREFF

“CONDEREFF – Nakládání se stavebním a demoličním odpadem pro zlepšení efektivity zdrojů” je projekt v rámci programu Interreg Europe, jehož cílem je urychlit politickou situaci v oblasti nakládání se stavebním a demoličním odpadem (SDO) a zlepšit efektivitu zdrojů mezi partnery projektu. V souladu s tím, CONDEREFF pomáhá rozvíjet infrastruktury a metody pro recyklaci, znovupoužití odpadového materiálu a zavádění příležitostí pro zelený růst. Projekt má tyto cíle:

- a) Podpořit integraci směrnice EU o řízení SDO do regionálních politik.
- b) Posílit možnosti místních samospráv v řízení SDO, veřejných zakázek, omezení skládek, posílit recyklační zařízení a vnímání veřejnosti.
- c) Přeměnit naučené znalosti do regionálních politik.

O ČEM JE TATO PŘÍRUČKA?

Tato příručka pojednává o nejdůležitějších zkušenostech z meziregionálních workshopů projektu CONDEREFF, které byly v Itálii v Římě (26.9.2019) a ve Španělsku ve Valencii (2.4.2019), v souladu s projektovou aktivitou A3.1 “Využití veřejných zakázek jako hnací síly pro nakládání se SDO a efektivní využívání zdrojů”, respektive aktivitou A3.2 “Před-demoliční audity a demoliční aktivity: dohled a dokumentace”

Workshopy se zaměřovaly na:

- Presentaci dvou hlavních hnacích sil pro posílení řízení SDO, jmenovitě Zelené veřejné zakázky (workshop v Římě) a Před-demoliční audity (workshop ve Španělsku).
- Osvědčené postupy v „Zelených veřejných zakázkách“ a „před-demoličních auditech“.
- Výzvy, se kterými jsme se setkali, poučení a doporučená řešení.

STAVEBNÍ A DEMOLIČNÍ ODPAD V EU

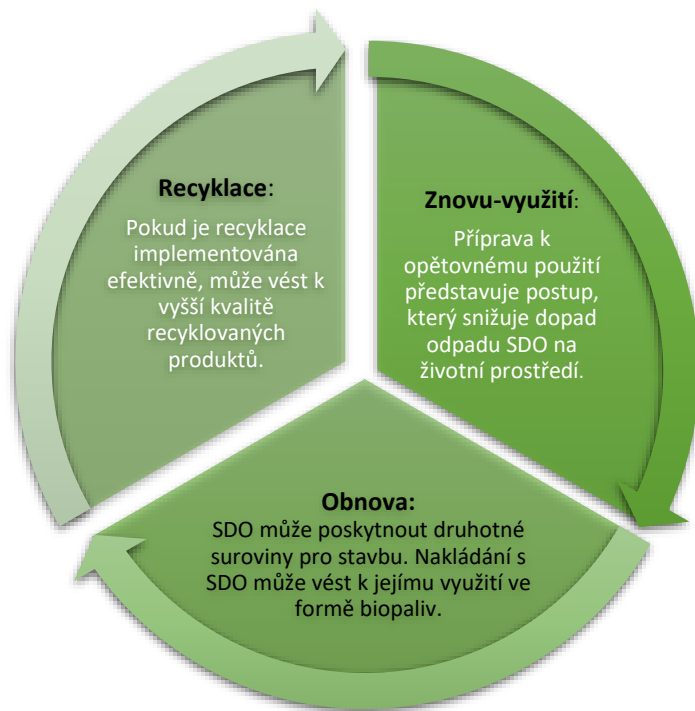
Proč je řízení SDO důležité?

Současný stav stavebního a demoličního odpadu v Evropě

SDO představuje největší kategorii odpadu v EU z hlediska objemu. Přesněji 25 % - 30 % z celkového odpadu je SDO včetně široké škály materiálů jako je beton, cihly, dřevo, kov a plasty.

Řešení problému se stavebním a demoličním odpadem

K řešení vysokého objemu SDO v EU využívají členské státy výrazněji před-demoliční audity, jako prostředek ke zvýšení míry recyklace SDO a jeho znovuvyužití.

ZELENÉ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY (Green Public Procurement)

Zelené veřejné zakázky (angl.: Green Public Procurement (GPP)) jsou definovány Evropskou komisí jako “proces skrz který orgány veřejné moci snaží obstarat zboží, služby a práci se sníženým dopadem na životní prostředí”.

Veřejné zakázky v EU v současnosti reprezentují 19 % HDP; růst počtu GPP může podpořit posun směrem ke zboží a službám, které poskytují impuls pro rozvoj cirkulární ekonomiky, což je ve značné míře přínosem národním ekonomikám.

GPP může být také důležitý hnací motor pro inovace, poskytnout podnikům pobídky k “zelenému” rozvoji, produktům a službám šetrným k životnímu prostředí, obzvláště v sektorech, kde veřejná správa je současně největším nákupčím na trhu (např.: stavby, zdraví a doprava).

Tato část příručky se zaměřuje na to, jak veřejná správa může použít GPP jako pobídku pro stavební sektor k vyvinutí služeb pro udržitelné a ekonomicky výhodné řízení nakládání s SDO.

Řada případů z Itálie a Španělska poskytla cennou zkušenost; workshop v Římě prozkoumal tyto případy do detailu. Účastníci identifikovali osvědčené postupy a přenositelné prvky a diskutovali výzvy na které narazili během implementace zelených nabídkových řízení zahrnující doložky o řízení nakládání se SDO.

CO JSME NA WORKSHOPECH NAUČILI

Ponaučení z Lazia: Itálie

Případová studie v Itálii zahrnovala implementaci Zelených veřejných zakázek (GPP) během zemětřesení v regionu Lazio v roce 2016. Čtyři otevřená evropská výběrová řízení pro separaci odpadu, naložení, transport, obnovu a likvidaci sutě byly vyhlášeny obcemi Amatrice a Accumoli. Díky implementaci GPP byly zjištěny **dva osvědčené postupy**:

- **Včasné využití odpadu a určení schválených zařízení během výběrového řízení** hospodářskými subjekty které pomáhali zvýšit ekonomický potenciál obnovitelných materiálů.
- **Opětovné použití materiálů v jiných infrastrukturách** pomohlo snížit ekonomické náklady na nakládání s odpady.

Lekce naučené z Valencie, Španělsko

Analýza španělské případové studie se zaměřila na proces nakládání se SDO ve Valencii, kde z fáze shromažďování (primárně skrz opravy domů, sekundárně z úklidu pozemků) až po regenerační zařízení. Analýza odhalila **tři hlavní výzvy** v procesu obnovy a opětovného využití stavebních materiálů.

- Je zde všeobecně mylná představa, že **druhotné suroviny jsou nižší kvality** než primární suroviny
- **Problémy ve zpracovatelském procesu recyklace materiálů a vyšší náklady na transport** mohou být překážkou v integraci GPP do procesu nakládání se SDO.
- **Je zde nedostatek institucionální podpory** pro pobídky a podpoření legislativy týkající se životního prostředí.

PŘED-DEMOLIČNÍ AUDIT

Tato část příručky se zaměřuje na to, jak veřejná správa může použít před-demoliční audity jako hnací motor (nebo aktivátor) stavebního odvětví za účelem rozvoje služeb pro udržitelné a ekonomicky výhodné nakládání se stavebním a demoličním odpadem.

Specifické případy z Francie a Španělska poskytly cenné zkušenosti; workshop ve Valencii prošetřil tyto případy do detailu a určil osvědčené implementované postupy a výzvy kterým čelili v průběhu před-demoličního auditu k řízení nakládání se stavebním a demoličním odpadem.

Co je to před-demoliční audit?

Před-demoliční audit je cenným nástrojem k nastínění zjištění stavu všech materiálů, které by mohli být potencionálně opětovně využité před započatím samotné demolice. Díky tomuto může audit zvýšit míru návratnosti, recyklace a opětovného použití materiálů a tím pádem snížit dopad SDO na životní prostředí.

Kdo provádí před-demoliční audit?

Ve většině případů je před-demoliční audit proveden externími speciality – auditory. Před-demoliční odpadový audit také zahrnuje zúčastněné partnery, kteří jsou zodpovědní za poskytnutí informací o složení odpadu anebo mohou určit potencionální trhy pro každý druh odpadu.

Povinný nebo volitelný?

V současnosti jsou před-demoliční audity dobrovolné, nicméně se očekává že budou povinné pro všechny členské státy.

FÁZE PŘED-DEMOLIČNÍHO AUDITU

POTŘEBNÁ DOKUMENTACE

- Jak bude demolice provedena
- Který typ materiálu bude shromažďován
- Kde a jak budou materiály transportovány
- Jaké jsou materiály pro recyklaci, návratnosti nebo opětovné použití
- Jak pokračovat

ÚČASTNÍCI AUDITU

- Majitel zodpovědný za určení auditorského týmu
- Úřady
- Auditorský tým
- Dodavatel
- Odpadový manažer
- Výrobce materiálů

MATERIÁLY

Odpadový audit by měl poskytnout adekvátní informace o:

- Typu odpadových materiálů
- Doporučení jejich zpracování
- Dokumentaci jejich potencialu na opětovné využití, recyklaci a návratnost.

HODNOCENÍ KVALITY

Hodnocení kvality zajišťuje že procedurální kroky auditu adekvátně následují. Zprávy o kvalitě tak fungují jako opatření proti chybám nebo vadám během demoličního procesu.

HLÁŠENÍ

Hlášení je finální fází před-demoličního auditu.

Hlášení zajišťuje přesnost, důvěryhodnost a spolehlivost v demoličním procesu.

CO JSME NA WORKSHOPECH NAUČILI

QUALIRECYCLE BTP, Auditorský nástroj určený pro společnosti zabývající se SDO, Francie

Francouzský řídicí a auditní systém, QUALIRECYCLE BTP, je dobrovolný před-auditní systém vyvinutý Stavební recyklační unií (SR BTP) pro firmy zabývající se odpadovým managementem.

Cílem systému je vyhodnotit, podat hlášení a vylepšit proces dodržování bezpečnostních a environmentálních předpisů firmami. Systém ve svém rámci nastiňuje potřebné informace požadované v pěti sekcích, jak povinné, tak doporučené parametry zajišťují dodržování předpisů a detailně monitorují před-demoliční audit, množství vyprodukovaného odpadu a jejich dopad na životní prostředí.

Informační modelování budov pro Chytré demolice (BID-SD), Španělsko

Informační modelování budov pro Chytré demolice (BID-SD) je před-auditní nástroj, který se zaměřuje na to, jak selektivní demolice umožní navrátit větší množství druhotných surovin.

Nástroj využívá nejnovější technologické inovace (např. chytré zpracování dat) k navýšení množství shromážděných informací v před-demoliční fázi. Kromě toho, poskytuje navíc řadu dalších nástrojů jako je jednodušší a efektivnější sledování vyprodukovaného materiálu, vylepšené výpočty množství vyprodukovaného materiálu a rychlejší a preciznější hodnocení alternativních možností pro opětovné využití nebo recyklaci materiálů.

ZJIŠTĚNÉ VÝZVY

Účastníci obou workshopů upozornili na množství výzev:

Výzvy týkající se zadávání „Zelených veřejných zakázek“

- Jsou omezené legislativní iniciativy na regionální úrovni. Jako výsledek velkého množství domácího odpadu jsou řízené neefektivně.
- Vysoké náklady na přepravu brání potencionálu využití SDO.
- Často chybí znalosti a povědomí o pozitivních aspektech použití druhotných surovin ze SDO.
- Také je nedostatek společných ustanovení na zajištění kvality druhotných surovin ze SDO.

Výzvy zaměřené na před-demoliční audit

- Je omezené množství adekvátních předpisů zaměřujících se na řízení SDO.
- Je nedostatek pobídek pro zapojení a zavázání se ke spolupráci s úřady, což je nezbytné pro minimalizaci a regulaci nelegálních a nekontrolovaných skládek.
- Je nedostatek detailní dokumentace týkající se hustoty a složení SDO vyprodukovaného během demolice.
- Existuje široké vnímání veřejnosti, že druhotné suroviny jsou nižší kvality.

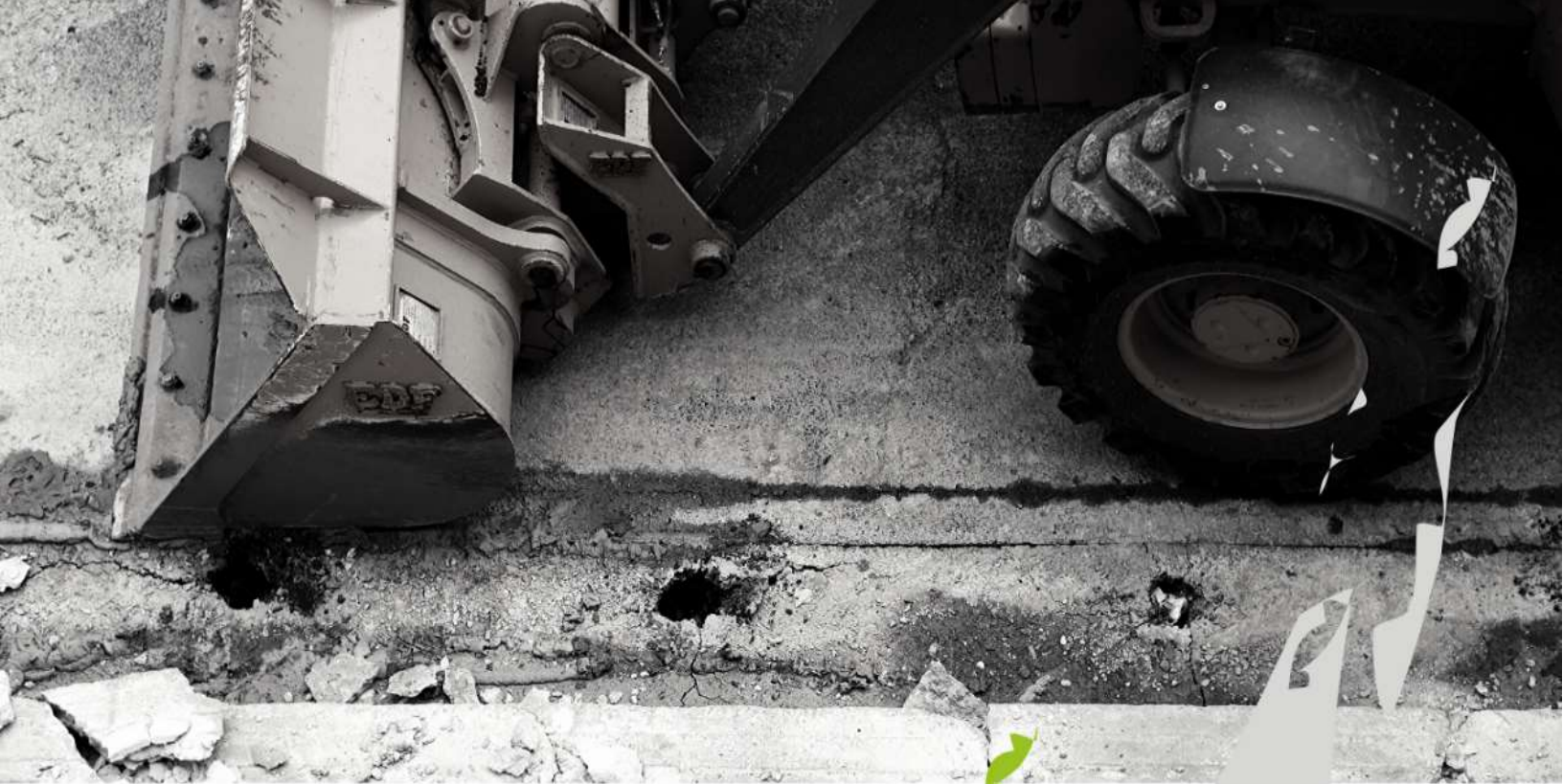
DOPORUČENÍ

Doporučení pro „Zelené veřejné zakázky“

- Další výzkum s odborníky na způsobech regulací, dodržování práv a pojištění mohou zapojit potenciál opětovného použití v GPP. Toto by mělo poskytnout lepší porozumění nezbytných změn požadovaných v GPP pro širší implementaci.
- Kampaň na zvýšení povědomí a tréninkové kurzy pro veřejné zúčastněné partnery ve strategii prevence odpadu. Podobné školení a informační akce ke zmírnění obav, které se týkají kvality druhotných surovin.
- Řádná dokumentace odpadu produkovaného během demolice pro identifikaci druhotných surovin, které by mohly být opětovně použity v dalších stavebních projektech.
- Výměna znalostí o úspěšných postupech (například prezentované v této příručce) k dalšímu vylepšení auditních procesů a maximalizování hodnoty GPP pro řízení nakládání se SDO.

Doporučení pro před-demoliční audit

- Systematický přehled existující dokumentace závislé na auditorském procesu a obohacení výzkumu a znalostí získaných od odborníků. Toto by mělo pomoci k vytvoření dokumentu, který poskytne dostatek podrobností o rizicích a povinnostech každého účastníka auditu.
- Další analýza souvisejících dat pro kvantifikaci a kvalifikaci potenciálu vymáhání a výměně informací mezi zúčastněnými stranami. Toto by mělo zajistit lepší znalosti o ekonomických výhodách před-auditního procesu.
- Plná implementace a dodržování návodů auditu díky povinné dokumentaci a pravidelné kontrole ze strany příslušných orgánů veřejné moci. Za tímto účelem se považuje za nezbytnou další diskuzi o potencionálních změnách legislativy.

ZDROJE

ENEA (2019), *Using public procurement as a driver for resource efficient C& D waste management*, CONDEREFF Input paper, Agenzia nazionale per le nuove tecnologie, l'energia e lo sviluppo economico sostenibile (ENEA), September 2019

PUV (2019) *Demolition audits and demolition activities supervision and documentation*, CONDEREFF Input paper, Polytechnic University of Valencia (PUV), March 2019

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions *Public procurement for a better environment*(2008).

Zapojte se

<https://www.facebook.com/Condereff/>

<https://twitter.com/CONDEREFF>

<https://www.linkedin.com/in/condereff-project/>

O nás

Projekt CONDEREFF sdružuje 8 partnerů ze 7 zemí, kteří si vyměňují zkušenosti a postupy, jak podpořit ekologický růst a oběhové hospodářství prostřednictvím nakládání s odpady ze stavebních a demoličních prací.

CONDEREFF je projekt INTERREG Europe a je spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFDR)

Email: condereff.project@gmail.com

Web: www.interregeurope.eu/condereff/

Zřeknutí se odpovědnosti: tento dokument odráží názor autora a program INTERREG Europe neodpovídá za jakékoli použití informací v nich obsažených